

Nr 182.

Godkänd av första kammaren den 25 maj 1915.
Godkänd av andra kammaren den 25 maj 1915.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov.

(Särskilda utskottets nr 2 utlåtande nr 2.)

Till Konungen.

Genom en den 20 april 1915 dagtecknad proposition, nr 176, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över lantförsvarsärenden föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändrad lydelse av § 2, mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Riksdagen har i huvudsak biträtt berörda förslag. Beträffande de särskilda bestämmelserna i förslaget har riksdagen funnit nedan angivna ändringar påkallade.

Riksdagen har ansett, att bland de i § 2 mom. 1 d) av förslaget omförmälda³ föremål för rekvisitionsrätten böra, i likhet med vad som nu

gäller, upptagas anspann med eller utan fordon, då anspann förekomma jämväl med andra dragdjur än hästar och rekvisitionsrätten lämpligen synes böra utsträckas att omfatta alla slags dylika anspann.

Enligt riksdagens uppfattning bör, då automobiler (motorcyklar) och lokomobiler tagas i anspråk genom rekvisition, ersättning lämnas, förutom för därå bevisligen uppkommen skada och för förlorad avkastning eller nytta, jämväl för betydligare försämring därav i överensstämmelse med vad som i § 7 mom. 3 föreslagits beträffande där avsedda rekvisitionsföremål. Riksdagen har därför i § 8 mom. 3 vidtagit ändring i nu angiven riktning.

Riksdagen, som alltså icke kunnat i oförändrat skick antaga det av Eders Kungl. Maj:t med förevarande proposition framlagda förslag till lag om ändrad lydelse av 2 § mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov, får hos Eders Kungl. Maj:t tillkännagiva, att riksdagen för sin del antagit följande

L a g

om ändrad lydelse av § 2 mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov.

Häri genom förordnas, att § 2 mom. 1 och 2, § 3, § 5 mom. 3, § 7 mom. 3 samt § 8 mom. 2 och 3 i lagen den 24 maj 1895 angående skyldighet för kommuner och enskilda att fullgöra rekvisitioner för krigsmaktens behov skola hava följande ändrade lydelse:

§ 2.

1. Genom rekvisition må anskaffas eller tagas i anspråk:

a) kvarter för trupper med befäl och vederlikar samt för andra, som äro vid krigsmakten anställda eller för dess räkning använda; stallrum för hästar och slaktdjur ävensom plats under tak i befintliga byggnader för materiel och andra effekter;

b) mat i kvarteren för den i a) omförmälda personal samt foder åt hästar och slaktdjur;

c) fartyg, båtar och andra farkoster, med eller utan bemanning och materiel;

d) *anspann med eller utan fordon*, hästar, fordon, sadel och selyg, automobiler (motorcyklar), lokomobiler, velocipeder, skidor, sparkstöttingar och snöskor, allt med erforderligt tillbehör, så ock personal för nämnda transportmedels skötsel samt materiel och personal för reparation av desamma;

e) vägvisare, budbärare, arbetsmanskaper, materialier, verktyg och redskap för tillfälliga för krigsändamål erforderliga väg-, bro-, förbindelse-, befästnings- och andra arbeten jämte till sådana arbeten nödig mark samt byggnader och verkstäder;

f) proviant och foder jämväl under andra förhållanden än de i b) avsedda, ävensom slaktdjur;

g) bränsle och lägerhalm för trupper i kvarter, läger eller bivack;

h) förnödenheter för drift av kraft- och andra maskiner och värmeapparater av alla slag, såsom vatten, elektrisk ström, bränsle, smörjämnen m. m.;

i) erforderliga materialier för utrustning av krigsfartyg;

k) vård hos befolkningen för sjuka och sårade människor och hästar;

l) annat, som kan behöva undantagsvis genom rekvisition anskaffas, såsom bevärnings- och utrustningspersedlar, läkemedel och sjukvårdsmateriel, ammunition, krut, dynamit och andra sprängämnen, ävensom till biträde erforderlig personal.

2. Genom rekvisition må ock tagas i anspråk: järnvägar och andra transportanordningar, lokomotiv, järnvägsvagnar och övrig järnvägsmateriel, materiel för fältbanor, kanaler och slussverk, telegraf- och telefoninrättningar, apparater för trådlös telegrafi och telefoni, kraft-, kraftöverförings- och verktygsmaskiner av alla slag, elektriska kraftstationer, tryckerier, litografiska anstalter samt ballong-, flygmaskins-, luftskepps- och belysningsmateriel, allt med tillhörande personal och materiel.

§ 3.

För åstadkommande av en såvitt möjligt jämn fördelning vid rekvisitionernas utgörande indelas riket, på sätt som av Konungen jämlikt 13 § bestämmes, i rekvisitionsområden, varvid hänsyn tages ej mindre till de särskilda landsdelarnas tillgångar än ock till rikets administrativa indelning.

Denna indelning skall, då rekvisitionernas beskaffenhet sådant medger, läggas till grund för deras utgörande. Utan hinder därav äger dock, vad krigsskådeplats angår, den därstädes förordnade militäre befälhavaren, sedan rätt att göra rekvisition för honom inträtt, att i nämnda avseende utfärda nödiga bestämmelser.

§ 5.

3. Kvarter för människor, stallrum för hästar och slaktdjur samt, i mån av behov, plats under tak för materiel och andra effekter lämnas utan betalning.

Pågår inkvartering under så lång tid, att särskilda kostnader eller avsevärda olägenheter därigenom åsamkas vederbörande kvartervärd, må dock ersättning utgå med belopp, som Konungen för varje särskilt fall bestämmer.

§ 7.

3. Enligt de i mom. 2 angivna grunder utgår jämväl ersättning för användandet av övriga i § 2 mom. 2 upptagna föremål för rekvisitionsrätten.

§ 8.

2. Efter samma grunder utgår ersättning för begagnandet av fartyg, båtar och andra farkoster. Farkost, som användes till försänkning eller likartat ändamål, ersättes till fulla värdet.

3. För användning av automobiler (motorcyklar) och lokomobiler utgår ersättning såväl för därå bevisligen uppkommen skada *eller betydligare försämring därav* som för den för innehavaren förlorade avkastning eller nytta.

Denna lag träder genast i kraft.

Stockholm den 25 maj 1915.

Med undersätlig vörnad.
